

1. LÜNİTE GENEL DEĞERLENDİRME

-1-

1- Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara **D**, yanlış olanlara **Y** yazalım.

[] Kayaçlar dış faktörlerle parçalanarak kaya, taş, çakıl ve kuma döner.

[] Kayaçların farklı renklerde olmasının nedeni yapılarındaki fosillerdir.

[] Dünya'nın dönme hareketi ve dolanma hareketi olmak üzere iki farklı hareketi vardır.

[] Madencilik ülkelerin gelişmesinde önemli yere sahiptir.

[] Dünya'nın kendi eksen etrafında dönmesiyle mevsimler oluşur.

2- Aşağıda verilen ifadeleri uygun olanı ile eşleştirelim.

• Kayaçların içinde bulunan ve kayaçları birbirinden ayıran maddelerdir.

Fosil

• Yer kabuğunu oluşturan kaya parçalarıdır.

Kayaç

• Ekonomik değeri olan taş ve minerallerdir.

Mineral

• Milyonlarca yıl öncesine ait canlıların taşlaşmış kalıntılarıdır.

Maden

- 3- Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
- A) Bakır madeni elektrikli aletlerde kullanılır
 - B) Bor madeni temizlik ürünlerinde kullanılır
 - C) Ülkemiz maden açısından zengindir
 - D) Trafik levhalarında gümüş madeni kullanılır

4- Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönmesinin sonucu değildir?

- A) Mevsimlerin oluşması
- B) Gece ve gündüzün oluşması
- C) Bir günün oluşması
- D) Türkiye'de sabah yaşanırken Japonya'da öğlen olması

5- Aşağıda verilen kelimeleri kullanarak cümleleri tamamlayalım.

paleontoloji bir günde Dünya'nın dönmesine iki

* Gün içinde _____ bağlı olarak gölge boyları değişir.

* Dünya kendi etrafındaki dönüşünü _____ tamamlar.

* Dünya'nın _____ türlü hareketi vardır.

* Fosillerle ilgilenen bilim dalına _____ denir.

6- Aşağıdakilerden hangisi 1 yıla eşit değildir?

- A) 4 mevsim
- B) 12 ay
- C) 52 hafta
- D) 306 gün

- 3 -

7- Dünya'nın kendi etrafındaki dönmüş hareketinin süresi hangisidir?

- A) 1 gün
- B) 1 yıl
- C) 1 ay
- D) 1 hafta

8- Dünya Güneş'in etrafındaki hareketini 365 gün 6 saatte tamamlar.

Yukarıdaki ifadede noktalı yere ne yazılmalıdır?

- A) Dönme
- B) Dolanma
- C) Sallanma
- D) Hızlanma

9- Dünya kendi etrafındaki dönüşünü hangi yönden, hangi yöne yapar?

- A) Batıdan Doğuya
- B) Doğudan Batıya
- C) Kuzeyden Güneye
- D) Güneyden Kuzeye

10- Fosiller ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Fosiller kayaların içinde oluşur
- B) Fosiller milyonlarca yıl içinde oluşur
- C) Ölen her canlı fosilleşir
- D) Bitki ve hayvan kalıntıları uygun şartlar oluşursa fosilleşir

11- Kayaların şekillenmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Rüzgar
- B) Yağış
- C) Sıcaklık
- D) Sis

12- Dünya _____ etrafındaki dolanımını _____ tamamlarken, kendi etrafındaki döndüğünü _____ tamamlar.

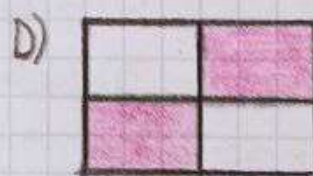
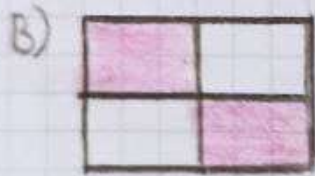
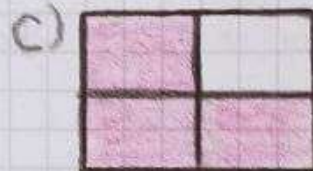
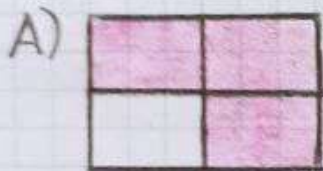
Yukarıdaki cümledeki boşluklara doğru kavramlar yerleştirildiğinde hangi aşıkta kalır?

- A) 365 gün 6 saatte C) 24 saatte
B) Güneş D) 30 günde

13-

Yıl	Gün
Gece-gündüz	Mevsimler

Tabloda Dünya'nın dolanma süresi ve gerçekleşen olay boyanırsa hangi şekil ortaya çıkar?

14- I. Fosiller Dünya'nın geçmiş hakkında bilgi verir.

II. Güneş Dünya çevresinde dolanır.

III. Ekonomik değeri olan kayalarla maden denir.

A) Yalnız III

C) I ve III

B) I ve II

D) I, II ve III

15. Ekonomik değeri olan kayalarla ne ad verilir?

A) Maden

C) Çakıl

B) Toprak

D) Taş

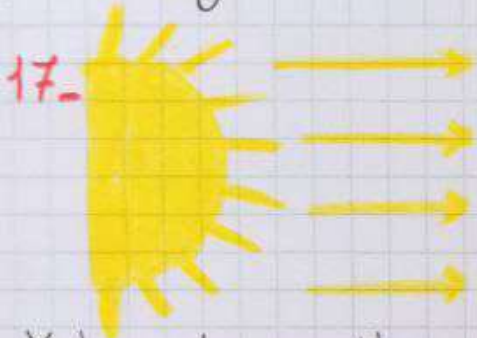
16- Dönme hareketinin süresi ♥

Dolanma hareketinin süresi ★

Yukarıdaki sembollerin yerine hangileri yazılmalıdır?

A) 12 ay	24 saat
B) 24 saat	1 ay
C) 1 gün	1 yıl
D) 1 yıl	52 hafta

Yukarıda verilen görsele göre hangi noktalarda gece yaşanır?

A) 1 ve 2	C) 2 ve 4
B) 3 ve 4	D) 1 ve 3

17- ■ Mevsimler oluşur.

▲ Gece ve gündüz oluşur.

● Gün içinde sıcaklık farkları oluşur.

Dünya'nın kendi etrafında dönmesi ile yukarıda verilenlerden hangileri oluşur?

A) ■ ▲	C) ● ■
B) ▲ ●	D) ■ ● ▲

18- Aşağıdakilerden hangisi maden değildir?

A)	B)	C)	D)

SAYI ÖRÜNTÜLERİ OLUŞTURALIM

Belirli bir kurala göre dizilen, ritmik olarak tekrar eden sayı ve simgelere **örüntü** denir. Örüntü sayılardan oluşuyorsa bu örüntüye **sayı örüntüsü** denir.

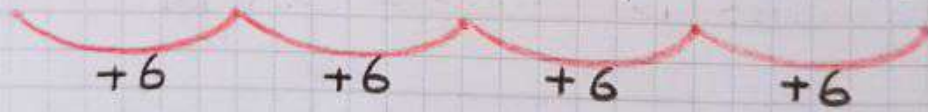
♥ Bir sayı örüntüsünü oluşturan her sayıya **terim** denir.

♥ Bir sayı örüntüsünün kuralı bulunurken art arda gelen sayılar arasındaki ilişki belirlenir.

Örnek:

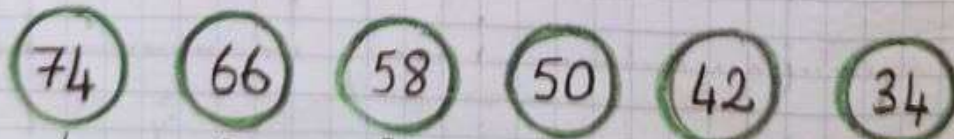

1. Terim 2. Terim 3. Terim 4. Terim 5. Terim

Örüntünün Kuralı: Sayılar **6** artarak devam ediyor. (Artan sayı örüntüsü)

Örnek:

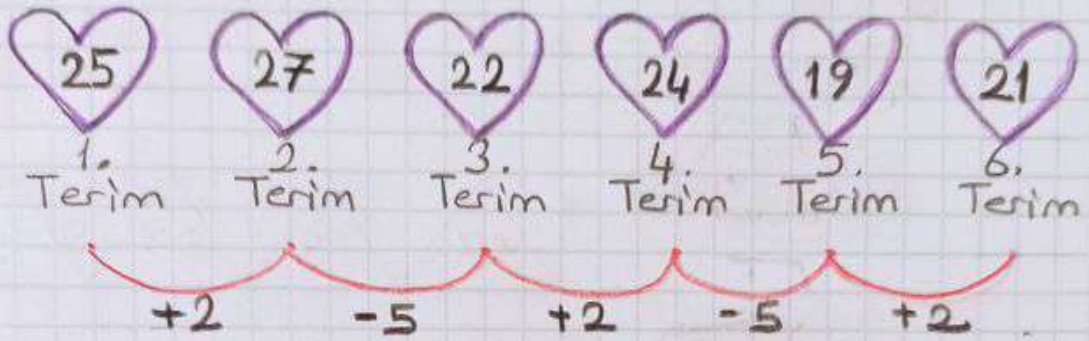
1. Terim 2. Terim 3. Terim 4. Terim 5. Terim 6. Terim

Örüntünün Kuralı: Sayılar **8** azalarak devam ediyor. (Azalan sayı örüntüsü)

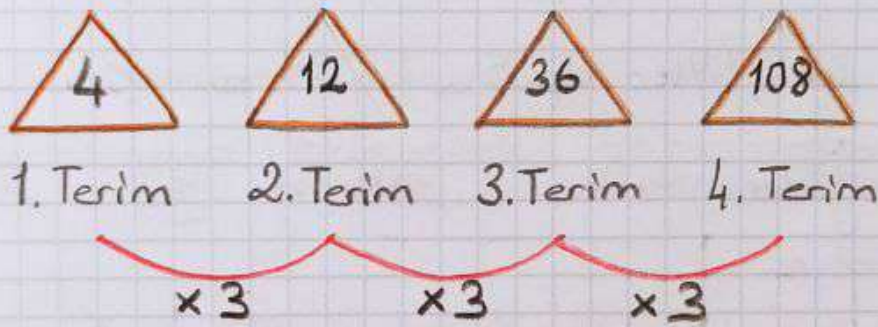
♥ Sayı örüntüleri artan ve azalan olabildiği gibi hem artan, hem azalan, katı şeklinde de olabilir. Sayılardaki artma ve azalma oranları belirlenir. -2

Örnek:

Örüntünün Kuralı: Sayılar 2 artıp, 5 azalarak devam ediyor.

Örnek:

Örüntünün Kuralı: Sayılar bir önceki sayının 3 katı olarak devam ediyor.

Örüntü					
Terim Sayısı	1	2	3	4	5
Sayılar	2	4	6	8	10
Sayılarlar ilişkileştirme	(1x2)	(2x2)	(3x2)	(4x2)	(5x2)
Örüntünün Kuralı	Sayılar 2 artarak devam ediyor.				

1- Aşağıda verilen örüntüleri 2 adım ilerletelim.

26	39	52	65	?	?
----	----	----	----	---	---

37	33	29	?	?
----	----	----	---	---

- 821 - 826 - 831 - 836 - ? - ?
- 305 - 300 - 295 - 290 - ? - ?
- 413 - 419 - 425 - 431 - ? - ?

2- Aşağıda verilen kurallara göre örüntü oluşturalım.

- **Örüntünün Kuralı:** Sayılar 50 artarak devam ediyor

--	--	--	--	--	--

- **Örüntünün Kuralı:** Sayılar 12 azalarak devam ediyor

- **Örüntünün Kuralı:** Sayılar 9 artıp, 2 azalarak devam ediyor

--	--	--	--	--	--	--	--

DOĞAL SAYILARLA TOPLAMA -4- İŞLEMİ

♥ Doğal sayılarda toplama işlemi yapılırken aynı basamakların alt alta yazılıp toplanması önemlidir.

Örnek:

2	0	1	5
3	4	6	1
+			
5	4	7	6

→ 1. Toplanan
→ 2. Toplanan
→ Toplam

♥ Eldeli toplama işleminde eldeler bir sonrakı basamağa eklenerek, toplamaya devam edilir.

Örnek:

4	2	8	3
1	5	4	6
+			
5	8	2	9

Yandaki örnekteki eldeki sayı bir sonrakı basamağa eklenmiştir.

♥ Toplama işleminde toplanan sayıların yerleri değiştiğinde toplam değişmez.

Örnek:

7	1	2	0
2	4	4	5
+			
9	5	6	5

=

2	4	4	5
7	1	2	0
+			
9	5	6	5

♥ Toplama işleminde verilmeyen toplananı bulmak için **toplamdan** diğer verilen **toplanan sayı** çıkarılır.

Örnek: Müge kumbarasında biraz para biriktirdi. Müge'nin annesinin verdiği 1520 TL ile toplam 7985 TL'si oldu. Buna göre Müge'nin kumbarasında önceden kaç TL'si vardı?

$$\begin{array}{r}
 \text{---} \text{---} \text{---} \text{---} \\
 1520 \\
 + \\
 \hline
 7985
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 7985 \\
 1520 \\
 - \\
 \hline
 6465
 \end{array}$$

Müge'nin kumbarasında önceden 6465 TL vardır.

BİLGİ NOTU

Toplama işlemine birler basamağından başlanır. Birler basamağındaki toplam 10 ve 10'dan büyükse elde edilen onluk, onlar basamağına aktarılır. Kalan birlikler birler basamağının altına yazılır. Toplama işlemi yapılırken sıra ile diğer basamaklara da aynı işlem uygulanır.

1- Aşağıdaki toplama işlemlerini yapalım.

a) 7211

$+ 2514$

b) 3030

$+ 4988$

c) 6547

$+ 1293$

d) 8455

$+ 1234$

e) 5180

$+ 3255$

f) 2909

$+ 5069$

g) 3580

$+ 1179$

h) 2771

$+ 2024$

i) 3797

$+ 4012$

j) 1976

$+ 2004$

k) 3125

$+ 3666$

l) 8005

$+ 1280$

m) 4642

$+ 1938$

n) 7003

$+ 2609$

o) 6175

$+ 1008$

p) 4215

$+ 2706$

q) 6285

$+ 1303$

r) 3544

$+ 1547$

s) 1168

$+ 1574$

t) 3920

$+ 3920$

u) 5218

$+ 2140$

v) 2005

$+ 2995$

w) 1402

$+ 2088$

GENEL TEKRAR YAPALIM

1- Aşağıda verilen sayıların okunuşlarını yazalım.

40016 →

10205 →

3843 →

127060 →

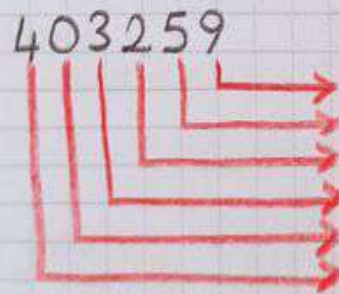
1881 →

505205 →

2- 640 718 doğal sayısının basamak adlarını yazalım.

3- 403259 doğal sayısının basamak değerlerini yazalım.

4- Aşağıda verilen doğal sayıları çözümleyelim.

$$67012 =$$

$$31458 =$$

5- Aşağıda verilen sayının bölüklerini yazalım.

6- Aşağıdaki sayıları küçükten büyüğe ⁻⁸⁻ sembol kullanarak sıralayalım.

7612 7632 7692 7602 7662

7- Aşağıdaki sayıları büyükten küçüğe sembol kullanarak sıralayalım.

9909 99090 9990 90909

8- Aşağıda verilen örüntüleri 3 adım ilerletelim.

♥ 90 _ 97 _ 104 _ 111 _ _ _

♥ 705 _ 605 _ 505 _ _ _

♥ 500 _ 480 _ 460 _ _ _

♥ 25 _ 50 _ 75 _ 100 _ _ _

9- Aşağıda verilen sayıları en yakın onluğa yuvarlayalım.

-6328 →

1941 →

-4645 →

2613 →

-7762 →

8047 →

10- Aşağıda verilen sayıları en yakın yüzlüğe yuvarlayalım.

8209 →

5519 →

6372 →

4302 →

2797 →

1796 →

11- Aşağıda verilen toplama işlemlerini yapalım.

$$\begin{array}{r} 3817 \\ + 2908 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6203 \\ + 1756 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4808 \\ + 2590 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12- \quad 327\square \\ + 1\Delta45 \\ \hline 4818 \end{array}$$

Buna göre $\square + \Delta = ?$

13- 6, 2, 3, 0 rakamlarını birer kez kullanarak yazılabilecek beş basamaklı en küçük sayının 1500 fazlası kaçtır?

14- 4 basamaklı rakamları farklı en küçük çift sayının 2876 fazlası kaçtır?

15- 2, 5, 7, 0 rakamlarını birer kez kullanarak oluşturulabilecek 4 basamaklı,

En büyük sayı \longrightarrow

En küçük sayı \longrightarrow

En büyük çift sayı \longrightarrow

En büyük tek sayı \longrightarrow

En küçük çift sayı \longrightarrow

En küçük tek sayı \longrightarrow

BİREYLER ARASI FARKLILIKLAR -1-

♥ İnsanların benzer özellikleri olduğu gibi birbirinden farklı özellikleri de vardır.

✓ Fiziksel özelliklerdeki farklılıklar

✓ Duygusal özellikteki farklılıklar

✓ İlgi alanlarındaki farklılıklar

✓ Yetenek alanlarındaki farklılıklar

♥ Giyim tarzımız, eğitim durumumuz, ilgi alanlarımız, beğendiklerimiz, yeteneklerimiz farklı olabileceği gibi, boyumuz, kilomuz, göz rengimiz, ten rengimiz, saç rengimiz, ses tonumuz farklı olabilir.

Bireyler Arasındaki Farklılık Örnekleri

1. Asmin olaylar karşısında çok sakin tepkiler verirken, Rabia biraz telaşlıdır. → Duygusal özellikteki farklılık.

2. Umut her gün teknoloji dergileri incelerken İsmail spor dergilerini inceler → İlgi alanlarındaki farklılık.

3. Fatma'nın gözleri yeşil, İktbal'in gözleri ise siyahtır. → Fiziksel özelliklerdeki farklılık.

4. Asmin çok güzel gitar çalar. İrmak gitar çalamaz ama çok güzel şarkı söyler. → Yetenek alanındaki farklılık.

5. Nezir anahtarlık koleksiyonu yapıyor. Mehmet Ayaz ise kalem koleksiyonu yapıyor. → İlgi alanındaki farklılık.

6. Rabia çok hassastır, hemen hüznolenir. Hira Nur heyecanlıdır. → Duygusal özellikteki farklılık.

7. Emine çok hızlı koşabiliyor. Fatih çok iyi futbol oynuyor. → Yetenek alanındaki farklılık.

8. Ayşe'nin saçları düz ve sarı. Linda'nın saçları kıvrık ve siyahtır. → Fiziksel özellikteki farklılık.

♥ Toplumda özellikleri nedeniyle dezavantajlı durumda olan bireyler de vardır. Bunlar,

Yaşlılar

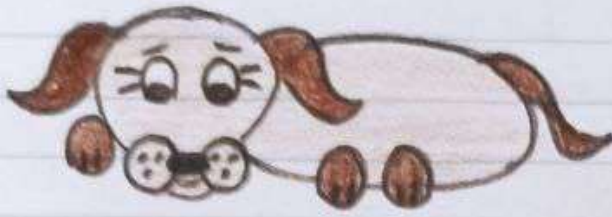
Engelliler

Yoksullar

Bakım ve desteğe muhtaç sürekli hastalığı olan insanlardır. Bu gibi insanlara elimizden gelen yardımı yapmalı, farklılıkların doğal olduğunu kabul etmeliyiz. Bu gibi bireylere karşı duyarlı ve anlayışlı olmalıyız.

BASİT, TÜREMİŞ VE BİRLEŞİK KELİMELER

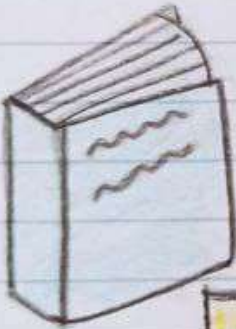
BASİT KELİMELER

Hiç ek almamış, ya da aldığı ek ile anlamı değişmemiş kelimelere **basit kelimeler** denir.

Örnek: Kalem, kitap, masa, yolda, vatani...

Kalem → Basit kelime

Kitap → Basit kelime

TÜREMİŞ KELİMELER

Aldığı ek nedeniyle anlamı değişen kelimelere **türemiş kelimeler** denir. Türemiş kelimeler -ci, -li, -lik, -siz, -daş, -gi eklerini alır. Bu ekler kelimeye göre değişir.

Örnek: Simitçi, gözlük, saygı, evli, vatandaş...

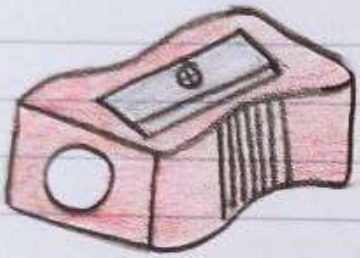

Kalem + lik → Kalemlik → Türemiş kelime

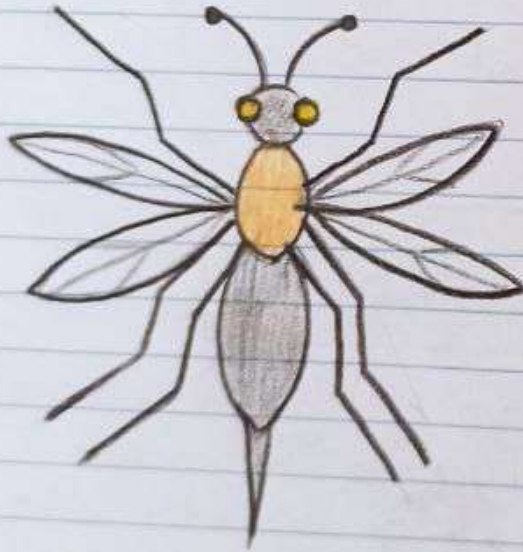
BİRLEŞİK KELİMELER

Birden fazla kelimenin birleşmesiyle yeni anlam kazanmış kelimelere **birleşik kelimeler** denir.

Örnek: Dolmabahçe, Galatasaray, Çanakkale, Pamukkale, kalemtıraş, sivrisinek ...

Kalem + tıraş → Kalemtıraş
↓
Birleşik kelime

Sivri + sinek → Sivrisinek
↓
Birleşik kelime

Basit Kelimeler	Türemiş Kelimeler	Birleşik Kelimeler
Kamyon	Futbolcu	Beşiktaş
Mandal	Boyacı	Kazandibi
Perde	Tuzsuz	Denizati
Zeytin	Şekerli	Gecekondu
Peynir	Kitapçı	Akciğer
Süt	Yağmurluk	Ayakkabı
Tabak	Kitaplık	Buzdolabı

Basit, Türemiş, Birleşik Kelimelerle Örnek Cümleler

1. Dedem akşam **kuşburnu** getirdi.
Kuşburnu → Birleşik kelime

2. **Sütçü** bugün gelmedi.
Sütçü → Türemiş kelime

3. Elindeki **tuzluğu** yere düşürdü.
Tuzluk → Türemiş kelime

4. Öğretmenim **ödev** verdi.
Ödev → Basit kelime

5. Marketten **zeytinyağı** aldık.
Zeytinyağı → Birleşik kelime

6. **Kitapçıdan** ne aldınız?
Kitapçı → Türemiş kelime

7. Bugün **hava** çok güzel.
Hava → Basit kelime

8. Mustafa çok **akıllı** bir çocuktur.
Akıllı → Türemiş kelime

9. Arkadaşımdan **kalem tıraşı** kayboldu.
Kalem tıraşı → Birleşik kelime

10. Kitap okurken **gözlük** takıyor.
Gözlük → Türemiş kelime

GÜNLÜK KONUŞMALARDA DİNİ İFADELER

4

SELAM

İki insanın birbirine iyi dileklerini iletmelerine **selamlaşma** denir. Selam barış, esenlik, huzur, emniyet ve güven gibi anlamlara gelir.

Selamlaşmak için çeşitli ifadeler kullanabiliriz. Bu ifadelerden en yaygın olanı **Selamün Aleyküm** sözüdür.

Selamün
Aleyküm

Barış, huzur
ve güven
içinde
olasın.

Ve
Aleyküm
Selam

Huzur ve
güven senin
de üzerine
olsun

Sık kullandığımız Selamlaşma ifadeleri

- ♥ Günaydın
- ♥ Hayırlı günler
- ♥ Hayırlı akşamlar
- ♥ Merhaba

- ♥ Hayırlı sabahlar
- ♥ Selamün Aleyküm
- ♥ Aleyküm Selam
- ♥ Hayırlı işler

Selamlaşmak Bize Ne Kazandırır?

kaynaşmasını
sağlar.

birbirlerine
güvenmelerini
sağlar.

Selamlaşmak
insanların

huzurlu olmasını
sağlar.

hazgınlığını
arttırır.

2.

Kim Kime Selam Vermeli?

Her şeyde olduğu gibi selamlaşmada da dikkat edilmesi gereken hususlar vardır.

1. Genç yaşlıya (Küçük olan büyüğe)
2. Sayıca az olan topluluk çok olana
3. Arkadan gelen önden gidene
4. Binekte olan yaya olana (Şu an taşıtlar eskiden develer) selam verir.

Selamlaşma İfadeleri			
Hayırlı sabahlar		Selamün Aleyküm	Hayırlı akşamlar
Merhaba	Aleyküm Selam	Hayırlı işler	Günaydın
		Hayırlı günler	

BEN ÇOCUĞUM

1.

İnsan hayatı

Bebeklik

Çocukluk

Gençlik

Yetişkinlik

Yaşlılık

dönemlerinden oluşur.

Hak, özgürlük, sorumluluk ve görevlerimiz yaşadığımız bu döneme göre farklılık gösterir.

18 yaş ve üzeri kişiler olan **yetişkinler** kendi kararlarını alabilir ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilir. Ancak 18 yaşından küçük olan bireyler olan **çocuklar** bazı konularda yetişkinlerin desteğine ve yardımına ihtiyaç duyarlar.

Biz büyüdükçe görev ve sorumluluklarımız değişir. Yetişkin bireylerin ev ortamını düzenli tutmak, ailenin maddi ihtiyaçlarını karşılamak gibi temel sorumlulukları vardır. Çocuklar aileleri ilgili kararlar alınırken fikirlerini söyleme hakkına sahiptir.

Çocukların Bazı Sorumlulukları

1. Ödevlerini yapmak.
2. Okula zamanında gitmek.
3. Okul eşyalarını düzenli kullanmak.
4. Odasını temiz tutmak.

Çocuklar ve Yetişkinler Arasındaki Farklılıklar

Çocuk

♥ Çocukları koruyan çocuk hakları vardır.

♥ Ailelerinin, okul yaşamının, sosyal çevrenin verdiği görevler ve sorumlulukları vardır.

♥ Çocuk olarak karar vermekte zaman zaman zorlanabilirler. Bir yetişkinin desteğini alabilir.

♥ Temel ihtiyaçlarını karşılamak için bir yetişkinden yardım alır.

Yetişkin

♥ Yetişkinleri koruyan insan hakları vardır.

♥ Toplumsal yaşamın, iş hayatının, ailenin, sosyal çevrenin verdiği görev ve sorumlulukları vardır.

♥ Kendi kararlarını verebilirler.

♥ Temel ihtiyaçlarını kendileri karşılayabilir.

TRAFİKLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR¹⁻²

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle tamamlayalım.

trafik — yaya — trafik işaretleri — taşıt

yaya kaldırımı — yaya geçidi

okul geçidi — toplu taşıma — banket

alt geçit — üst geçit — ışıklı işaret cihazı

sokak — cadde — trafik işaret levhası

trafik polisi

♥ İnsanların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketlerine _____ denir.

♥ Araçlarda bulunmayan, yarıyolunda hareketsiz veya hareket halinde olan insanlara _____ denir.

♥ Trafik düzenlemek için kullanılan özel işaretlerin tümüne _____ denir.

♥ Kara yolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlara _____ denir.

♥ Yayaaların yürümek için kullandığı alana _____ denir.

♥ Trafik düzenlemekle görevli kişilere _____ denir.

♥ Taşıtların ve yayaların kavşaklardan geçişini düzenleyen ışık sistemine _____ denir.

♥ Taşıt yolunda yayaların güvenli bir şekilde karşıya geçmelerini sağlayan işaretlerle belirlenmiş alanlara _____ denir.

♥ Şehir içinde bulunan ana yollara _____ denir.

♥ Taşıt yolunda öğrencilerin kara yolundan karşıya geçmesi için işaretlerle belirlenmiş alanlara _____ denir.

♥ Trafikle ilgili sembol, renk ve yazı ile özel bir talimatın aktarılmasını sağlayan levhaya _____ denir.

♥ Ulaşım ihtiyacının çok sayıda insanın aynı anda taşınması ile karşılanmasına _____ denir.

♥ Yaya kaldırımı olmayan kara yollarında taşıt yolu kenarında yayaların kullanabileceği kısma _____ denir.

♥ Karayolunun diğer bir karayolunun veya demiryolunun altından geçmesini sağlayan yapıya _____ denir.

♥ Karayolunun diğer bir karayolunun veya demiryolunun üstünden geçmesini sağlayan yapıya _____ denir.